



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

ИЗХ.№

Н/2017г.
12-06-2017г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № КП-753-03-7
дата 12.06.2017г.

ДО
Г-Н ДАНИИЛ КИРИЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
КЪМ ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш № КП-753-03-7/31.05.2017г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,

Във връзка с писмото Ви под горния номер, приложено, изпращам на Вашето внимание становище на съдиите от Наказателна колегия на Върховния касационен съд относно изпратения ни за съгласуване Законопроект за изменение на Наказателния кодекс, № 754-01-9, внесен от г-жа Корнелия Нинова и група народни представители на 25.05.2017г.

Приложение: съгласно текста.

С уважение,



ПАВЛИНА ПАНОВА

**ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАКАЗАТЕЛНА
КОЛЕГИЯ**



СТАНОВИЩЕ

на Наказателната колегия
на Върховния касационен съд на Република България

Относно: Законопроект за изменение на
Наказателния кодекс, № 754-01-9, внесен от
Корнелия Нинова и група народни представители на
25.05.2017г.

С обсъждания законопроект се предлага отмяна на текстовете за маловажност на престъпление в съответните разпоредби на Глава пета „Престъпления против собствеността“ от Наказателния кодекс. В мотивите на законопроекта предлаганата промяна се аргументира с „нараснала обществена необходимост за адекватна и съразмерна наказателно правна реакция срещу увеличаващите се престъпни посегателства върху движими вещи и съвкупности от вещи на лицата“, като в подкрепа на тази теза са развити подробни съображения. Със същото съдържание е и приложената Предварителна оценка на въздействието на проекта.

За да се формира становище по предложения законопроект, е необходимо да се вземат предвид следните съображения:

Преди всичко, няма спор, че действащият НК в някои текстове е остарял и не е адекватен на актуалните обществени отношения. Само че промяната му „на парче“ чрез засилване на репресията спрямо извършители на конкретна категория престъпления едва ли е подходящ отговор на реалностите. Такъв би бил даден ако е налице консенсус за наказателната политика на държавата – като законодателят последователно диференцира деянията, които да бъдат преследвани по наказателен ред и тези, спрямо които да бъдат приложени други начини на санкциониране /напр. административно-наказателна отговорност/, извърши оценка на обществените отношения, които следва да бъдат защитени чрез въздигане на състави на престъпления от наказателното право и определи видове и параметри на наказания, адекватни на преценката за обществена опасност на съответните престъпни посегателства.

Конкретно по отношение на предлаганите промени:

В проектозакона се предлага отмяна на по-леко квалифицираните състави на кражба, поради маловажност на случая – по чл. 194, ал. 3, по чл. 195, ал. 4, чл. 197, т. 2 и чл. 218б, ал. 1 от НК.

Без съмнение, единствено в компетентността на законодателя е да закрепим в нормите на закона вида и размера на санкцията за дадено престъпление, като санкционната част на наказателно правната норма изразява неговата оценка в съответната общественно-икономическа реалност за обществената опасност на това престъпление. В тези рамки съдят „отмерва“ вида и размера на наказанието по правилата, установени в Общата част на НК и в съответствие с целите по чл. 36 от НК на генералната и специалната превенция. Следователно, оценка за справедливост прави първо законодателят, посочвайки вида и параметрите на наказанието, което следва да се наложи за дадено престъпление, а справедливостта на наказанието, налагано на конкретно лице за извършено от него конкретно престъпление се преценява от съда след признаването му за виновен с определяне на наказание в установените от закона рамки, при спазване на правилата за индивидуализация. В тази връзка, от гледна точка на съда, като правоприлагащ орган, ако законодателят отмени по-леката наказуемост за престъпления против собствеността, представляващи маловажен случай и те ще следва да се наказват по основния и по по-тежко квалифицираните състави, стойността на предмета на деянието, която без съмнение е ниска, в тези случаи неминуемо би се отразила при определяне на вида и размера на наказанието, като тази стойност е един от елементите за преценка за степента на обществена опасност на деянието. Или казано в чисто практически аспект – при аналогични други обстоятелства, касаещи личността на дееца, включително и съдебното му минало, няма как с еднакво или близко по вид и размер наказание да бъде наказано лице, извършило кражба на незначителна стойност /напр. 2 - 10 лв./ и лице, извършило кражба на стойност стотици или хиляди левове. В тези хипотези, ако бъдат отменени разпоредбите, предвиждащи „маловажен случай“, с оглед на ниската стойност на предмета на престъпление, би могло да се стигне до прекратяване на наказателното производство или до оправдаване на дееца на основание чл. 9, ал. 2 от НК, а също и при постановяване на присъда съдят би могъл да приложи чл. 55 от НК, като замени предвиденото

наказание с по-леко или определи наказание под предвидения в закона минимум. Изложените разсъждения сочат, че решаването на проблемите, посочени в мотивите на законопроекта - чувство за безнаказаност на тези престъпления, както в обществото, така и в самия извършител, не би могло да бъде постигнато с предлаганите промени.

В допълнение и за пълнота следва да се посочи, че предлаганите промени със законопроекта не биха спомогнали за преодоляването на повторемост/рецидив на престъпна дейност на лицата. Това е така, понеже сега действащите разпоредби в Глава пета на НК не дават възможност за приложение на привилегирован състав при маловажен случай, когато се касае за „повторност“ и „опасен рецидив“.

Друг довод, сочещ, че предлагания законопроект не би бил добро законодателно решение, е свързан със системата на съставите на престъпления в Наказателния кодекс. Както е известно от доктрината, една от класификациите на съставите на престъпление включва основен състав и състави на по-тежко или по-леко наказуеми подвидове на престъпленията от даден вид. „Твърде често законът чрез известно конкретизиране на основния състав на даден вид престъпления очертава подвидове на последните, като към основния състав прибавя допълнителни признаци, визиращи определени типични особености, които обуславят по-високата или по-ниската степен на обществена опасност на проявите в рамките на даден вид престъпления“.¹ Чрез установяване на основен и на квалифицирани или привилегировани състави на престъпление по законодателен път се отчитат особеностите на престъпните прояви. Тази законодателна техника е използвана при установяване на наказателно-правните норми, които защитават различни кръгове обществени отношения – собствеността, стопанството, сигурността на документите и др. Намираме за недопустимо да се изключи приложението на привилегирован състав при „маловажен случай“ само за престъплението „кражба“. Така неоправдано и без аргументация ще се наруши баланса при законодателното оценяване на обществената опасност на различните видове престъпления, доколкото за много други престъпления – напр. длъжностно присвояване, обсебване, измама, документна измама, унищожаване и повреждане, незаконна сеч, документни престъпления и др., които също се оценяват като такива с висока степен на обществена

¹ Ненов, Иван. Наказателно право на НРБ. Обща част. София: „Наука и изкуство“, 1972г., стр. 231

опасност, би останала приложимостта на по-леко наказуемия състав при „маловажен случай“.

Поради изложените съображения считаме, че за постигане на посочените от предложителите цели, е необходимо да бъде намерена по-адекватна форма.